

Norrtäljeån

Rapport 2015:29

Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning, RAÄ Norrtälje
42:1, fastighet Tälje 2:15, 3:1, 4:27, 5:1, Faktoriet 2, Dammen 8

Norrtälje socken
Norrtälje kommun
Uppland

Tina Mathiesen och Johan Runer

CC BY 04

Stockholms läns museum

Foto: Johan Runer om inget annat anges.

Produktion: Stockholms läns museum

Allmänt kartmaterial: Lantmäteriverket. Medgivande 97.0133

Nacka 2015

NORRTÄLJEÅN

Arkeologisk förundersökning i form av
schaktövervakning, RAÄ Norrtälje 42:1, fas-
tighet Tälje 5:1

Tina Mathiesen och Johan Runer

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr:	4311-36549-2013 (2013-10-29/2014-01-29/2014-02-10) 4311-26823-2013 (2014-01-10) 4311-42056-2013 (2014-08-20)
Stockholms läns museums dnr/projektnr:	2013:132/53801
Landskap:	Uppland
Kommun:	Norrtälje
Socken:	Norrtälje
Fastighet:	Tälje 2:15, 3:1, 4:27, 5:1, Faktoriet 2, Dammen 8
Fornlämning:	RAÄ Norrtälje 42:1
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Typ av undersökning:	Arkeologisk förundersökning
Projektgrupp:	Tina Mathiesen, projektledare (2015), Johan Runer, projektledare (2013-2014), Anna Östling, arkeolog
Uppdragsgivare:	Norrtälje kommun
Undersökningsperiod:	Nov-dec 2013/jan, maj, sep 2014
Arkivmaterial:	Stockholms läns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs

INNEHÅLL

Administrativa uppgifter	4
Sammanfattning	6
Bakgrund	6
Topografi och kulturmiljö	7
Genomförande och metod	8
Resultat	9
Kommentar till resultaten	12
Referenser	14

BILAGOR

Bilaga 1. Schakt-, grävenheter och kontexttabeller	15
---	----

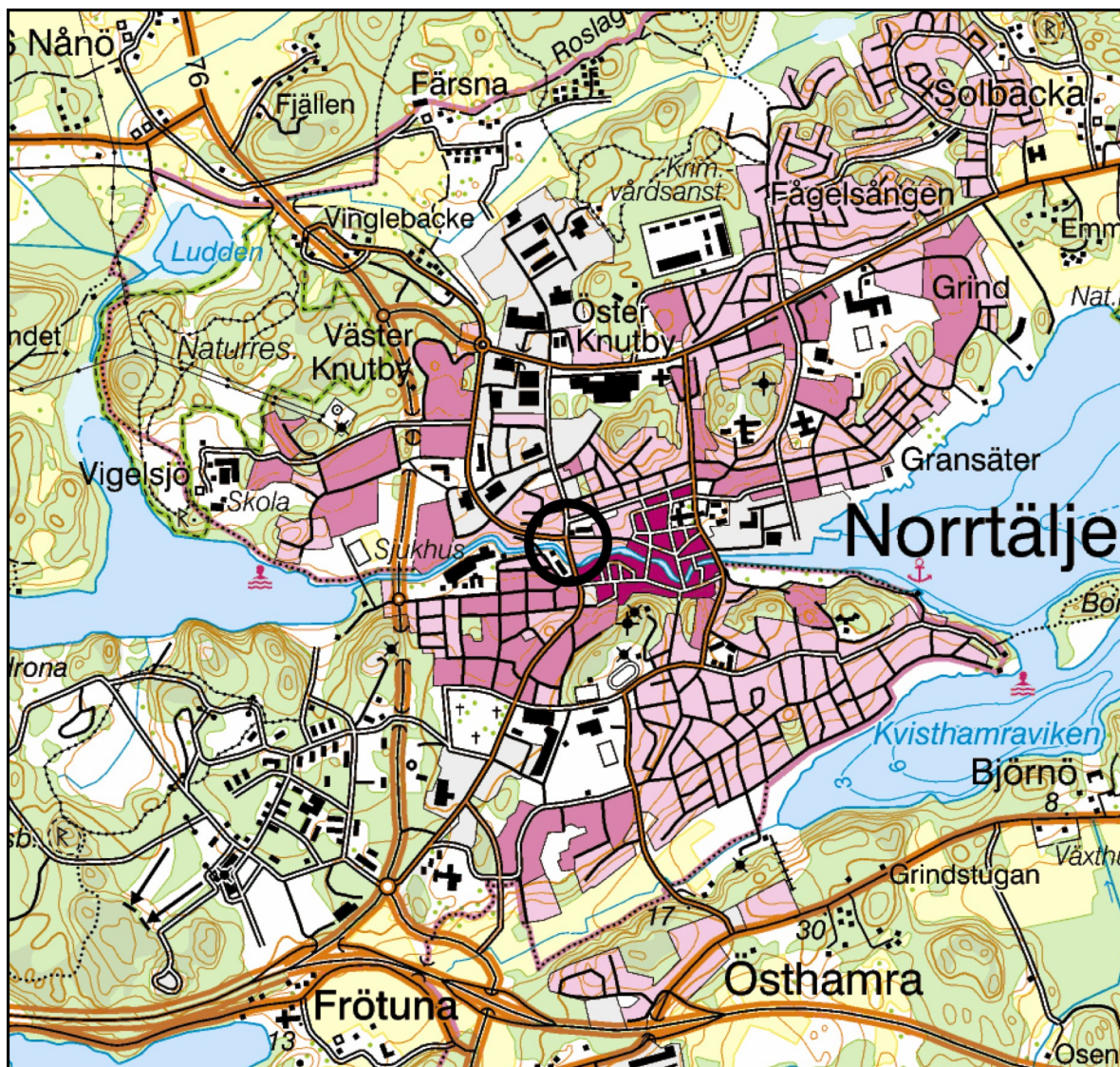

Fig. 1. Undersökningsområdet markerat på översiktskarta. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Under 2013 och 2014 har Stockholms läns museum utfört schaktningsövervakningar vid Norrtäljeån i samband med förstärkningsarbeten av kajskoningen och anläggandet av en park. Vid arbetena framkom lämningar som tolkas ha utgjort delar till en äldre kajskoning. Trästockar i anslutning till konstruktionen kunde dendrokronologiskt dateras till första hälften av 1800-talet. Utöver detta observerades även delar av ett brandlager som eventuellt är spår från den omfattande stadsbranden år 1719. Förekomsten av lager med rikligt järninnehåll hör sannolikt samman med verksamheten i det gevärsfaktori som låg på platsen mellan 1620-talet– 1840-talet. En tidigare stenläggning som bedöms vara från sent 1800-tal – tidigt 1900-tal observerades också. Samtliga påträffade objekt framkom i schakt belägna på båda sidor om gångbron över Norrtäljeån, på åns norra sida, samt inom området för det gamla faktoriet (fig 3, 5 och 8).

Bakgrund

Norrtälje kommun bygger om och förstärker kajskoningen vid Norrtäljeån. I samband med detta anläggs

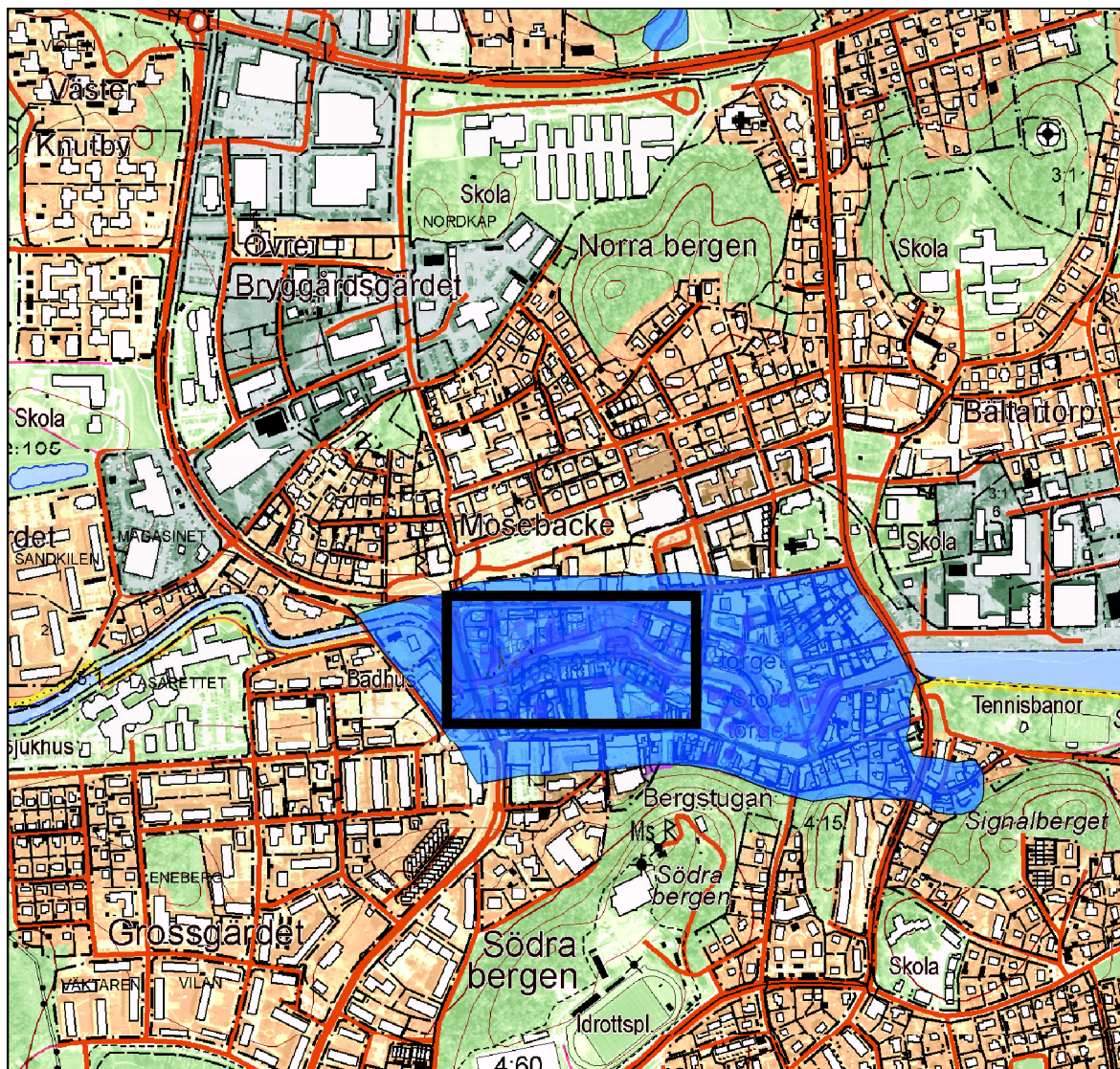

Fig. 2. RAÄ Norrtälje 42:1 (blå markering) på fastighetskartan. Undersökta ytor belägna inom svart markeringsram. Ramen motsvarar utbredningen av översiktskartan i fig. 3. Skala 1:10 000.

också en ny park i Faktoriparken strax norr om ån. Till arbetsområdet har även uppförts arbetsvägar. I syfte att undersöka förekomsten av markföroreningar har ÅF Infrastructure också genomfört markprovtagning i samband med arbetena.

Samtliga arbeten har skett inom fornlämningsområdet RAÄ Norrtälje 42:1, vilket utgörs av Norrtäljes äldre stadskärna. Inför arbetena gav Länsstyrelsen i Stockholm i uppdrag till Stockholms läns museum att utföra en arkeologisk förundersökning i form av en löpande schaktningsövervakning (Lst beslut dnr 4311-36549-2013, 4311-26823-2013, 4311-42056-2013, 4311-42056-2013). Länsmuseets arbete påbörjades i november 2013 och pågick därefter i omgångar fram till och med september 2014.

Topografi och kulturmiljö

Norrtälje stad är belägen vid Norrtäljeåns mynning vid Ålands hav och omnämns i skriftliga källor år 1409 som *Norra Tälge* (Andersson 1990, Ljising 1968). Under senare delen av medeltiden utvecklas Norrtälje till en plats för distribution av varor och beskrivs år 1459 som handelsplats och Norrtäljes invånare omtalas i ett brev av Gustav Vasa från år 1522 som köpmän. I och med Gustav II Adolfs privile-

giebrev 1622 fick Norrtälje stadsrättigheter i samband med att ett gevärsfaktori förlades till orten. Syftet med faktoriets var att anlägga en vapensmedja för leverans till Stockholm (Lijsing 1950:104). Faktoriområdet med dess bostäder, smedjor och verkstäder var beläget norr om Norrtäljeån och utmed den nuvarande Hantverkaregatan och Baldersgatan (Hallesjö 1997). Norrtälje drabbades hårt i samband med kriget med Ryssland under 1700-talet och var en av de städer som ryska styrkor lät bränna ned år 1719. Efter branden återuppbyggdes staden och faktoriets igen med en stadsplan utarbetad av lantmätare Lars Kietzling som förebild (Kjellberg 1922).

De arkeologiska undersökningar som hittills har utförts i Norrtälje har varit av begränsad omfattning och gränserna för den medeltida bebyggelsen har ännu inte kunnat fastställas. De flesta undersökningar har utgjorts av schaktkontroller i samband med ledningsdragningar (Jonsson 2006). På några platser har kulturlager med antagna eller säkra dateringar till 1600- och 1700-tal framkommit och i ett par fall också brandlager som har kunnat knytas till stadsbranden 1719 (FMIS). Under 2000-talet har två undersökningar utförts av länsmuseum inom området vid faktoriets. Vid en schaktövervakning 2006 framkom en avfallsgrop med fynd från 1600-1700-tal samt ett kulturlager som tolkas som spåren av branden 1719 (Hansson 2007). I den befintliga byggnaden "Stora Verkstaden" på Hantverkaregatan 23 genomfördes en schaktövervakning år 2009. Under byggnadens golv påträffades bland annat resterna av ett golv bestående av tegel lagd i fiskbensmönster. Golvet antas höra till en byggnad äldre än 1765, eftersom den nuvarande byggnaden är från senare delen av 1700-talet (Andersson 2010).

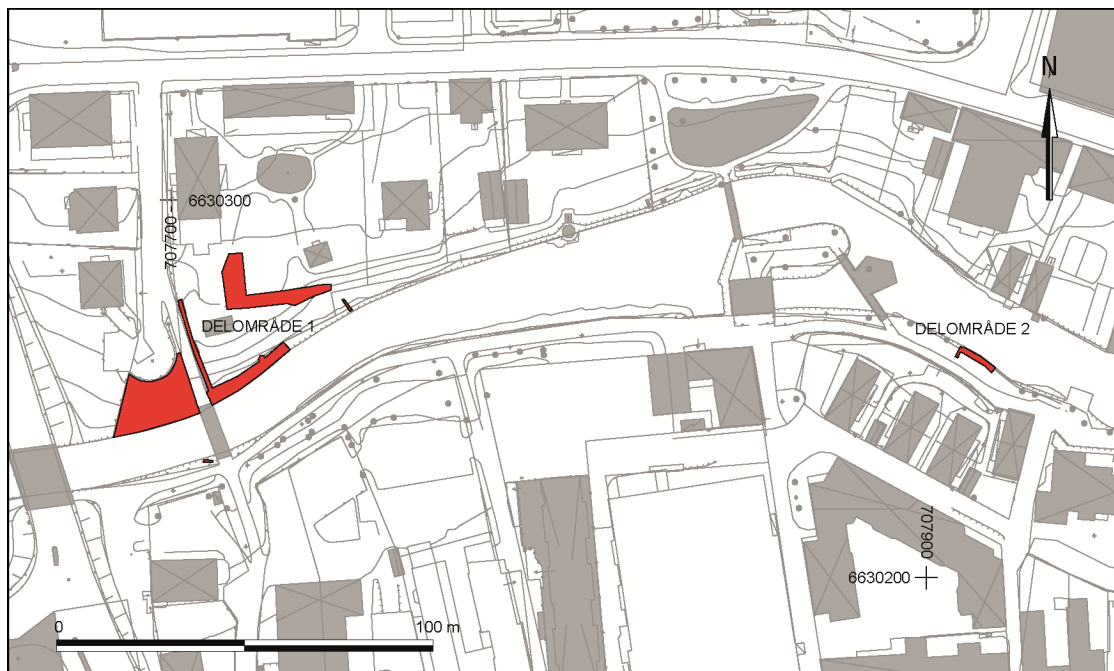

Fig 3. Översiktsskarta med undersökta ytor markerade i rött. Skala 1:2000.

Genomförande och metod

Schaktningsarbeten och provgrävningar genomfördes i närvaro av en arkeolog från Stockholms läns museum. Vid schaktningarna i anslutning till ån hölls vattnet undan med hjälp av spontning. Schakt, stratigrafiska och arkeologiska objekt inprickades manuellt på underlagskarta samt genom inmätning med GPS. Samtliga berörda ytor har dokumenterats i text och foto. Relevant data har därefter bearbetats och digitaliserats i samband med rapportarbetet.

Fig 4. Det huggna stenblocket A11 med ovanpåliggande lager i schakt A. Foto från väst.

I samband med arbetena påträffades en äldre kajskoning med en tillhörande rustbädd (se vidare nedan). I syfte att erhålla en datering utfördes en dendrokronologisk analys på ett prov från en av stockarna till rustbädden. Analysen utfördes av Thomas Bartholin vid Scandinavian Dendro Dating och bekostades av Länsstyrelsen i Stockholm.

Resultat

Nedan följer beskrivningar av innehållet i de öppnade ytorna. Berörda ytor har i beskrivningen delats in i två delområden, Delområde 1 och Delområde 2 (fig. 3). Dessa beskrivs var för sig nedan. Till beskrivningarna hör också plankartorna i fig. 5 och 8, vilka underlättar förståelsen av de horisontella relationerna olika objekt emellan. Det bör påpekas att samtliga kontexter av utrymmesskäl inte redovisas i plankartorna. Detta påverkar dock inte möjligheterna att förstå gjorda observationer. Samtliga kontexter återfinns beskrivna och kontextuellt relaterade i tabellerna längst bak i denna rapport, Bilaga 1.

DELOMRÅDE 1

Schakt A

Den befintliga sluttande markytan schaktades ur. I schaktet observerades endast recent material. Inom schakt A upptogs två grävnheter inför trädplantering (G1) samt för att lokalisera en äldre telekabel (G2): Grävnhet 1 innehöll ett 0,4 meter tjockt påfört lager. Mot botten observerades bland annat tegelkross, taktegel, fönsterglas och spik. Lagret bedöms härröra från sent 1800-tal- tidigt 1900-tal (se även Bilaga 1).

I grävnhet 2 observerades på 0,1 meters djup ett lager som tolkas utgöra äldre markyta (A8). Under detta var ett lerigt, 0,3 meter tjockt lager med inslag av enstaka taktegel och fönsterglas (A9). Under A9 framkom på 0,4 meters djup ytterligare ett lager av äldre markyta (A10). I anslutning till A10 påträffades ett hugget stenblock, ca 0,7 m i diameter (fig. 4). Samtliga objekt bedöms härröra från sent 1800-tal-tidigt 1900-tal (se schakt- och objektbeskrivning).

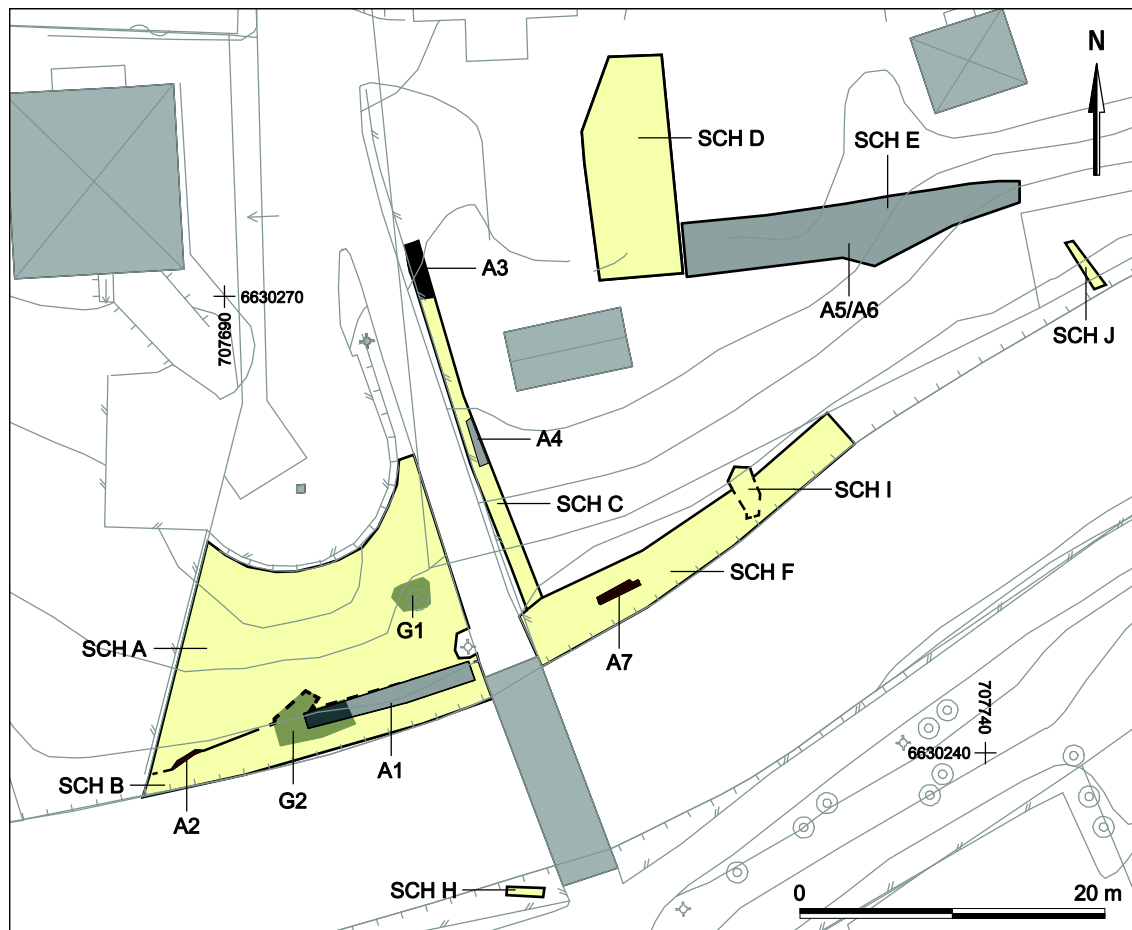

Fig.5. Delområde 1. Skala 1: 500. Gula/mörkgrå markeringar motsvarar schaktade ytor. För schakt-, grävnhets- och kontextbeskrivningar, se bilaga 1. s. 15.

Schakt B

Cirka 1 meter innanför den befintliga kajskoningen, framkom på 1 meters djup en 10 meter lång stenmur (A1). Den bestod av 3 skift med huggna stenar, ca 1-1,5 meter stora (fig 6). Ett ankarjärn syntes mellan första och andra skiftet i murens södra del. Stenmuren tolkas ha utgjort en tidigare kajskoning. Under muren påträffades tätt lagda, 0,2 X 0,2 meter stora, fyrkantsbilade stockar (A12). Stockarna tolkas som rustbädd till kajskoningen. Bredden på anläggningarna var inte möjlig att avgöra då de fortsatte norrut utanför schaktets avgränsning (se Bilaga 1).

Fig 6. Stenmuren A1. Från öst.

I schaktets västra del framkom i bottenleran en 2 meter lång rad med stående grovt huggna plankor, cirka 0,2-0,3 m breda och 0,06-0,07 m tjocka (A2). Vilken funktion plankorna har haft är oklart, men tänkbart är att de har utgjort någon form av spontning och/eller ingått i en tidigare kajskoning. En dendrokronologisk analys utförd efter fältundersökningarna gav en datering av de stående plankorna till första hälften av 1800-talet (1825, 1827 och 1835), medan proverna från rustbädden dessvärre var i för dåligt skick för att kunna dateras.

Schakt C

I schaktets norra del syntes i botten ett brandlager, 5 meter långt och 0,3 meter djupt (A3). Lagret fortsatte utanför schak-

tets begränsning. I schaktets centrala del framkom i botten en 3 meter lång stenläggning (A4, fig 7). Anläggningen kunde inte avgränsas mot öster där den fortsatte utanför schaktgränsen. Stenläggningen kan eventuellt hört till resterna av en byggnad. Både brandlagret och stenläggningen överlagades av raseringsmassor med innehåll av bland annat tegelkross, taktegel, murbruk och kakelugnsfragment, ett material som bedöms härröra från sent 1800-tal-tidigt 1900-tal.

Schakt D

I schaktet observerades endast påfört, recent material.

Schakt E

Schaktet innehöll flera nivåer av kraftigt järnpåverkade lager med slagg och kollager ned till ett djup av 0,6 meter (fig 10). Sannolikt härrör dessa från verksamheten vid Faktoriet. I botten syntes ett brandlager (A6), eventuellt ett resultat av stadsbranden år 1719.

Schakt F

Efter det att en stående stenmur avlägsnats avschaktades ytan ned till som mest två meter. (fig 11). Schaktet innehöll ett omrört och påfört material med tegelkross, porslin, glasflaskor och fönsterglas. I lagret påträffades också på 1,2 meters djup, två stycken 0,9-1,2 meter långa stockar. Dessa bedöms inte ha hört till någon anläggning utan antas ha ingått som en del av utfyllnadslagret. I schaktets botten

Fig. 7. Stenläggningen A4 i schakt C. Från väst.

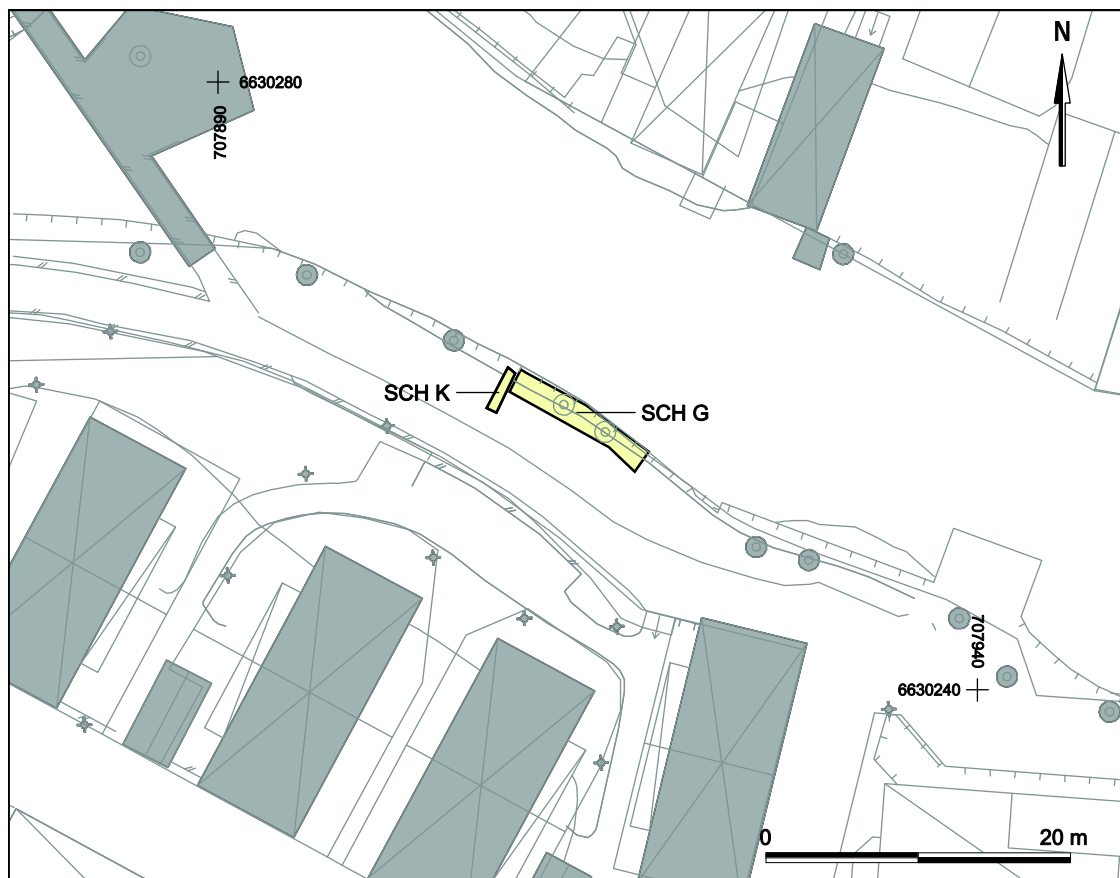

Fig.8. Delområde 2. Skala 1:500. Gula markeringar motsvarar schaktade ytor. För schaktbeskrivningar, se bilaga 1. s. 15.

Fig 9. A7 i schakt F. Från sydväst.

tursten.

Schakt I

I anslutning till schaktets norra del var en större sten invid åkanten. Under ett 0,45 meter tjockt marklager framkom omrörd, beigebrun silt med inslag av murtegel och sten.

Schakt J

Under ett 0,4-0,5 meter tjockt marklager framkom ett 0,2-0,5 meter tjockt omrört lager av gråaktig mylla med enstaka murtegel, bränd lera och järnutfällningar (A18). Under detta påträffades ett tunnare lager (0,01 meter) mörkgrå lerblandad mylla med inslag av järnutfällning, enstaka kol, sot, tegelfragment och bränd lera (A19). Det senare lagret tolkas ha utgjort en äldre markyta, eventuellt tillhörande verksamheten vid faktoriet. Under detta framkom brunbeige siltig lera med inslag av tegelfragment. Botten av schaktet utgjordes av grå lera.

DELOMRÅDE 2

Schakt G

Schaktet innehöll recenta utfyllnadsmassor samt en sentida avloppsbrunn med tillhörande avloppsledning.

Schakt K

Fyllningen utgjordes av ett 0,3-0,4 meter tjockt mörkgrått lager av lucker mylla, ställvis uppblandad med linser av beige silt/lera. Under det var fyllnadsmassor av siltblandad mörkgrå mylla, med inslag av bland annat murtegel, plast, och betong.

Fig 10. A5 i schakt E. Från söder.

framkom 0,3-0,5 meter stora, kantiga naturstenar (A13). Stenarna var placerade på tre stycken 2-3,5 meter långa brädor utmed åkanten (A7, fig. 9). Brädorna tolkas ha utgjort rustbädd för en tidigare kajskoning och stenarna (A13) kan antas vara rester efter denna. I botten av schaktet framkom ej kulturpåverkad, grå, lera.

Schakt H

Schaktet innehöll, under ett 0,1 meter tjockt marklager, grusblandad sand med inslag av tegel och na-

Kommentar till resultaten

I samband med schaktningsövervakningarna vid Norrtäljeån påträffades arkeologiskt intressanta objekt i schakten B, C, E och F. Samtliga påträffade objekt framkom i schakt belägna norr om ån, på båda sidor

om gångbron, samt inom området för det gamla fabriken.

De järn- och eldpåverkade lagren kan antas ha samband dels med det tidigare gevärsfabriken som låg på platsen mellan 1620-talet och 1840-talet, dels med stadsbranden år 1719. Den stenläggning (A4) som påträffades i schakt C kan eventuellt vara en rest av en byggnad som också kan vara orsaken till de raseringsmassor som påträffades inom ytan. Anläggningen kan dock även vara spåren av en vägbeläggning eller liknande. Stenläggningen dateras preliminärt, utifrån stratigrafiska relationer och fyndmaterial, till senare delen av 1800-talet eller början av 1900-talet.

I schakten B och F påträffades rester av en tidigare kajskoning i form av stenmur och rustbädd. Till detta kan läggas en rad av stående stockar/träplank. De senare kunde vid en dendrokronologisk analys dateras till första hälften av 1800-talet. Ett rimligt antagande är att lämningarna hör samman med en äldre kajskoning. Resultaten talar för att det sannolikt finns ytterligare rester kvar av den tidigare kajskoningen utmed ån.

Fig 11. Schakt F från väst. Foto: Tina Mathiesen.

Referenser

Andersson, L. 2010. *Faktoriet*. Arkeologisk förundersökning i form av schaktkontroll vid fastigheten Faktoriet 1, RAÄ 42, Norrtälje socken och kommun. Stockholms länsmuseum rapport 2010:28.

Andersson, S. 1990. *När hände vad i Norrtälje. Norrtäljes historia i årtal med litteraturhänvisningar*. Kulturnämndens skriftserie nr 17. Norrtälje.

Hallesjö, M. 1997. *Bebyggelse lämningar från 1600-talet i Zettersténska parken*. RAÄ UV Stockholm Rapport 1997:27, Stockholm.

Hansson, M. 2007. *Faktoriet*. Arkeologisk förundersökning i form av schaktövervakning inom fastigheterna Faktoriet 2 och 4, RAÄ 42:1, Norrtälje socken och kommun, Uppland. Stockholms läns museum rapport 2007:4. Stockholm.

Jonsson, A. 2006. *Centrala Norrtälje. Spår från vendeltid och historisk tid*. Arkeologisk förundersökning. Fornlämning Norrtälje RAÄ 42, kv. Norra Berget 13, Norrtälje stad och kommun, Uppland. Stockholms läns museum rapport 2006:14. Stockholm

Kjellberg C. M. 1922. *Norrtälje stad 1622-1922 – dess historiska utveckling*. Norrtälje.

Lijsing, P.M. 1950. *Norrtälje gevärsfaktori under åren 1622-1626*. Hundare och skeppslag. Årsskrift för hembygdsvännen i Roslagen. Roslagens fornminnes- och hembygdsförening. IX 1949-1950. Norrtälje.

Lijsing, P. M. 1963. *Norrtälje med omnejd*. Roslagens fornminnesförening. Norrtälje.

Lijsing, P. M. 1968. *Norrtälje och dess ortnamn*. Kulturnämnden Norrtälje. Norrtälje.

DIGITALA KÄLLOR

FMIS. Riksantikvarieämbetet fornsök: www.fmis.raa.se

BILAGA 1

Schaktbeskrivningar

Schakt	L/B/Dj m	Fyllning	Kontext	Anmärkning
A	20/14/0,3	Marklager; 0,1 m Omrörd, påförd gråbrun siltig sand med sten, grus och tegelkross ned till botten.		Innehåller grävenheter G1 och G2
B	23/2,5/2	Marklager; 0,1 m Gråbrun siltig sand med sten, grus och tegelkross ned till botten; 1 m. Stenmur (A1); 0,8 m. Stockar (A12); 0,2 m. Rad med huggna plankor (A2) i botten som bestod av grå lera.	A1 A2 A12	Innehåller grävenhet G2
C	27/1/0,5	Marklager; 0,1 m Påförd lera/silt; 0,2 m Raseringslager med tegelkross, taktegel, bruk, kakelugnsfragment samt enstaka keramikfragment 0,5 m Brandlager (A3) med kol och sot i botten i N. Stenläggning (A4) i botten i centrala delen.	A3 A4	
D	15/5/0,2	Marklager; 0,1 m Omrörd påförd lera/silt: 0,2 m.		
E	22/3/0,9	Marklager; 0,2 m Brandlager, svart sandig sotig silt (A14); 0,2-0,4 m. Rödgul sand med kraftiga järnutfällningar samt kolinfiltration. Eldpåverkat. Inblandning av grå sand som kan vara spår av aska (A5); 0,4 m. Svart sotig sand med kol (A15); 0,6 m. Centralt i schaktet, ca 1 m l: Rödbrun sand med inslag av obrända frön (A16); 0,6 m. Rödgul sand med kraftiga järnutfällningar (A17); 0,8 m Svart sotig sand med kol (A6); 0,9 m. Botten bestod av grå sandig lera.	A5 A6 A14 A15 A16 A17	

Schakt	L/B/Dj m	Fyllning	Kontext	Anmärkning
F	25/2,5/2	<p>Marklager; 0,1 m.</p> <p>Omrört och påfört utfyllnadslager bestående av sandig och grusig silt med tegelkross, porslin, glasflaskor, fönsterglas; 2 m.</p> <p>Två stockar, 0,9-1,2 meter långa, 0,2 meter breda, 0,1 meter tjocka låg utslängda 1,2 meters djup och bedöms ingå i utfyllnaden.</p> <p>I botten framkom stenar (A13) belägna på på tre brädor (A7); 2-3,5 meter långa och 0,2 meter breda belägna i Ö-V riktning längs med åkanten.</p> <p>Botten bestod av grå lera.</p>	A7 A13	
G	10/0,7/3	<p>Marklager; 0,1 m.</p> <p>Omrörda och påförda lager bestående av sand och grus; 3 m.</p> <p>I botten framkom modern avloppsbrunn med tillhörande avloppsledning.</p>		
H	2,5/0,6/0,6-0,8	<p>Marklager: 0,1 m.</p> <p>Grusblandad sand med inslag av tegel och natursten; 0,1 -0,2 meter stora, ned till botten.</p>		
I	2,5/0,5/0,5-0,8	<p>Marklager: 0,4 m.</p> <p>Beigebrun silt med inslag av fragmenterat murtegel samt stenar, 0,1-0,6 meter, stora ned till botten.</p>		
J	3,5/0,8/1,3	<p>Marklager: 0,4-0,5 m.</p> <p>Grå mylla med enstaka murtegel, bränd lera och enstaka järnutfällningar (A18):0,5 meter.</p> <p>Mörkgrå lerblandad mylla med inslag av järnutfällning, enstaka kol, sot, tegelfragment och bränd lera (A19): 0,51 m. Lagret tolkas som en äldre markyta som kan ha haft samband med verksamheten vid faktoriet.</p> <p>Brunbeige siltig lera med inslag av tegelfragment (A20): ca 0,7 meter.</p> <p>Brunbeige siltig lera:0,6 meter.</p> <p>Botten bestod av grå lera.</p>	A18 A19 A20	
K	3/0,7/0,9	<p>Marklager ställvis uppblandad med linser av beige silt/lera: 0,3-0,4. Fyllnadsmassor av siltblandad mörkgrå mylla, med inslag av murtegel och plast, lösa klumpar betong m.m. ned till botten.</p>		

Grävenheter

Grävenhet	L/B/Dj m	Beskrivning	Kontext	Anmärkning
G1	2/2/0,5	Marklager; 0,1 m. Omrört och påfört utfyllnadslager bestående av sandig och grusig silt; 0,4 m. Raseringsmassor med tegelkross, taktegel, fönsterglas, spik m.m. i botten.		Inom schakt A (fig 4).
G2	5/2,5/2	Marklager: 0,1 m. Grå sandig lera med järnutfällningar (A8):0,1 m. Lerig sand med inslag av enstaka taktegel och fönsterglas (A9): 0,3 meter. Grå sandig lera med järnutfällningar (A10): 0,4 m. Hugget stenblock (A11), ca 0,7 m i diameter beläget i anslutning till A10. Botten bestod av grå lera.	A8 A9 A10 A11	Inom schakt A (fig 4).

Kontexter

Kontext	Typ	Beskrivning	Schakt/grävenhet
A1	Stenmur	Består av 3 skift med huggna stenar, 1-1,5 meter stora. Ett ankarjärn mellan första och andra skiftet i murens södra del. Stenmuren tolkas som en tidigare kajskoning	B
A2	Kajskoning/ spontning	2 meter lång rad med stående grovt huggna plankor, ca 0,2-0,3 m breda och 0,06-0,07 m tjocka. Daterade med dendrokronologisk analys till 1825, 1827 och 1835.	B
A3	Brandlager	Sotig sandig silt med grus och sten, 5 meter långt. Ej avgränsad i bredd och djup, fortsätter utanför schaktbegränsningen.	C
A4	Stenläggning	Två 3 m långa rader, med kullersten, 0,1-0,2 meter stora. Ej avgränsad i bredd, fortsätter utanför schaktbegränsningen i Ö. Stenläggningen skulle kunna höra till en tidigare byggnad.	C
A5	Lager	Rödgul sand med kraftiga järnutfällningar samt kolinfiltration. Eldpåverkat. Inblandning av grå sand som kan vara spår av aska. 0,1 m tjockt.	E
A6	Brandlager	Svart sotig sand med kol. 0,1 m tjockt.	E
A7	Brädor	Tre brädor 2-3,5 meter långa och 0,2 meter breda liggande i Ö-V riktning längs med åkanten.	F
A8	Markyta	Grå sandig lera med järnutfällningar. 0,1 m tjockt.	G2
A9	Lager	Lerig sand med inslag av enstaka taktegel och fönsterglas. 0,3 meter tjockt.	G2
A10	Markyta	Grå sandig lera med järnutfällningar. 0,1 m tjockt.	G2
A11	Stenblock	Hugget stenblock, 0,7 m X 0,7 meter.	G2
A12	Rustbädd	Tätt lagda stockar, 0,2 X 0,2 meter stora, fyrkantsbilade.	B
A13	Stenar	Kantiga naturstenar, 0,3-0,5 meter stora.	F
A14	Brandlager	Svart sandig sotig silt. 0,2 meter tjockt.	E
A15	Brandlager	Svart sotig sand med kol. 0,2 meter tjockt.	E
A16	Lager	Rödbrun sand med inslag av obrända frön. 0,2 meter tjockt.	E
A17	Lager	Rödgul sand med kraftiga järnutfällningar. 0,8 meter tjockt.	E
A18	Lager	Grå mylla med enstaka murtegel, bränd lera och enstaka järnutfällningar. 0,1 meter tjockt.	J
A19	Markyta	Mörkgrå lerblandad mylla med inslag av järnutfällning, enstaka kol, sot, tegelfragment och bränd lera. 0,1 meter tjockt.	J
A20	Lager	Brunbeige siltig lera med inslag av tegelfragment. 0,2 meter tjockt.	J

**STOCKHOLMS
LÄNS
MUSEUM**

Stockholms läns museum, Järnvägsgatan 25, 131 54 Nacka, 08-586 194 00 www.stockholmslansmuseum.se